

سیانہ و لاهوتی ماہسیح

یه که م: خود او سنی ئیقنومه که ی :

هه رکه سنی چاوه کانی به ره و ئاسمان هه ئه پری ، ئه م گه ردوونه بی کۆتاییه به هه موو هه ساره و مانگا و ئه ستیره کانی هه ده بیینی ، دواتر به چوار لای خۆیدا ئاورده داته وه تا ئه م ئه فراندن و جوانییه به بیینی که شاخه سه رکه ش و ده ریا به رینه کان و گوئه جوانه کان و شلیزه بیگه رده کانی له خو گرتوه ، پاشان له ناخی خۆیدا راده میینی ، ئه م جه سته پر په رجوو و ده روون و هه سته پر زیره کی و داهینانه ، بی گومان له گه ل په سنی بیژه وه ده ئی " کرداره کانت چه ند مه زنه ئه ی په ره رده گار ، هه موویان به دانایی دروست کراون " (زه بوری ۱۰۴ : ۲۴) .

به ئی باوه به بوونی خودا زیاتر په سه ندرته له و نکۆلییه له بوونی که نا پیوریی . کوفر له میسکه وه سه رچاوه ی نه گرتوو ، به لگو هه ئقولاوی دئیکی پیس و گه نیوه ، په رتووکی پارسا نه یوو تووه : زانایه که له میسکیدا ووتی خودا نییه ، به لگو " نه قام له دئیدا ووتی خودا نییه (زه بوری ۵۳ : ۱) .

خودا کییه ؟

له گه ن ئه وه ی ئه فریندراوه کان بوونی خودای مه زن ئاشکرا ده که ن که ئه وه ی بوونیان ، به لām ئه وان ئاشکرای نا که ن ئه و کییه . هه وائی توانا و مه زنی خۆی پێ داین (بۆ ما ۲۰ : ۱ ، ۱۹) به لām نه ییتوانی له بهاری خود و گه وه ره یه وه پیمان بلیت . له بهاری خودا وه له په یمانی کۆن هاتوو " ئه وه تا خودا مه زنه و نایناسین ... به توانا و پیی ناگه یین " (ئه یوب ۳۶ : ۲۶) . له په یمانی نوێشدا له بهاره یه وه ووتراوه " له روونا کیدا نیشته جییه ئی نزیک بوونه وه ی بۆ نییه " (۱ تیمۆتاس ۶ : ۱۶) . ئه وه ش شتیک نییه نامۆ بییت ، نه من و نه تۆش هه موو شتیک له بهاری گه ردوونه وه نازانین ئه و گه ردوونه ی خودا درووستی کردوو ، یان هه موو نه یینییه کان بزانی وه ک هیزی راکیشان ، کاره با ، ئه تۆم ... هتد . ئه گه ر ئییه میسکه مان به ئاسانی دروو ستکرا و وهر نه گری و تیپی بگات ئه ی ئایا دروو ستکار چۆن وهر ده گریت و تیپی ده گه یین " ئایا بۆ قوولایی خودا ده گه ییت ، یان بۆ کۆتایی به توانا به کۆتایی ده گه ییت ؟ ئه و له ئاسمانه کان به رزتره ئیتر خوازیاری چیت که بسیکه ییت ؟ له قوولایی هه زار به هه زار قوولتره ئیتر چی ده زانیت ؟ " (ئه یوب ۷ : ۸ ، ۱۱) .

که واته هیج ریگه یه که نییه تا خودای لێوه بناسین مه گه ر ئه و دابه زیت و خۆی ئاشکرا بکات . ئاشکرا کردنه که هات : (خودا تاکه) ، ئه مه ش په سه نده چونکه فره یی خودا وهنده کان لای بته په رسته کان واته سنووردار کردن و لایه نگیری خودا وهنده کان ، سنوورداری و لایه نگیری په یوه ستن به که م و کوری و ناته واویه وه ، دوور له خودا له هه ره یه کی له وانه .

خودا يەكە :

ئايەتە پارساكان زۆرن لە ھەردوو پەيمانى كۆن و نوێ لەبارەى يەكتايى خودا . بۆ نموونە لە پەيمانى كۆندا دى :
" پەروردگار خوداوەندمان يەك پەروردگارە " (٦ : ٤) ، " منم يەكەم و دواھەمىن . ھىچ خوداوەندىكى تر نىيە
بيجگە لە من " (ئيشايا ٤٤ : ٦) .

لە پەيمانى نوێشدا دى :

" بەراستى ووتت خودا يەكە و جگە لەو خوداى تر نىيە " (ماركۇس ١٢ : ٣٢) ، " تۆ باوەرت ھەيەكە خودا يەكە .
چاك دەكەيت " (ياقوب ٢ : ١٩) زۆرى تر جگە ئەوانە .

خۆرى يەكتايى

بەلام يەكتايى خودا چ جۆرە يەكتايىيەكە ؟ ئايا يەكتايىيەكى دامائراو و پەھايە ؟ ! ئەگەر وايە پرسە --- يەك خۆى
دەسە پيئى : خوداى تەنھا و ئەزەلى پيش دروستکردنى ئاسمان و زەوى و فريشتەكان و مرؤف چى دەکرد ؟ لە ئەزەلەو
، ئەگەر جگە لەو كەسى تر نەبوو ، چى دەکرد ؟ ئايا دەدوا و كوئييست دەبوو و خوشى دەويست . يان بى دەنگ بوو
لەبارى مت بوون دا بوو ؟

ئەگەر ووتمان نەدەدوا و نە گوئى دەگرت و نە خوشى دەويست ، كەواتە خودا گۆرانی بەسەردا ھات . چونكە لە رپى
پيغەمبەرەنەو بەسەردا كەكان دوا ئەو نەمرؤ (نويزبيستە) كەواتە ئەو گوئييست و وەلامدەرەويە ، ھەرەھا ئەو
خوشى دەويئ كەواتە ئەو سۆز و خوشويستە . بەئى ئەگەر ووتمان ئەو بى دەنگ بوو نە دەدوا و نە دەبييست و نە
خوشدەويست و پاشان دوا و گوئييست بوو و خوشويست بوو گۆرانكارى بەسەرھات . خوداى پايە بەرزگۆران و
پيشكەوتن بەسەردا نايەت ، چونكە لە ئەزەلەويە و تەواو و بىھاوتايە .

بۆ نموونە بېروانە (٢٩ : ٤ ، ٣٢ ، ٣٩ ، ئيشايا ٤٥ : ٢١ ، ٤٦ : ٩ ، لوقا ١٨ : ١٩ ، يوحنا ٥ : ٤٤ ، رۇما ٣ : ٣٠ ، ١

كۆرۆنتۆس ٤ : ٦ ، ٨ ، ٥ : ٦ ، ١٢ ، غەلاتيە ٣ : ٢٠ ، ئەفەسۇس ٤ : ٦)

و ئەگەر ووتمان خودا ھەر لە ئەزەلەو دەدوا و دەبييست و خوشى دەويست ، پيش دروستکردنى فريشتەكان و مرؤف .
لەگەل كى دەدوا ، گوئى لە كى دەگرت ، كى خوشدەويست ؟ ؟ ؟

ئەو بەراستى گرتە ، فەيلە سوفا كانيش دووچارى رامان کردوو . واى لى کردوون پيئان باشتريئ نە چينە نيو ئەو
نەفامبيەو . بەلام پەرتووكى پارسا چونكە پەرتووكى خودايە ، ئەو تىيدايە خودا خۆى بۇ ئاشكرادرووين و ئە
خۆيمان زانيو كە يەكتايى خودا يەكتايىيەكى تەنھا و پەھايە نىيە بە لگو يەكتايىيەكى كۆگير و ريگيرە كۆگير بۆ ھەموو
ئەو پيويستەيى ، وە ريگيرە بۆ ھەموو ئەو جگە ئەو .

وه له سه ره ئه و بناغه يه خودا له نه زه له وه دواوه و بيستويه تي ، خوشي ويستوه و خوشويستراوه و بينه ره و بينراوه . . بي نه وه ي هاوبه شيكي له گه ل بيت ، بي نه وه ي پيوستي بيت به به شيك يان كه سيك له بووندا مه زني نه و بهرز و شكومه نده .

نه وه به پيي پيوست ده مانات بو خالي دووم نه ويش :

نقنومه كاني لاهووت :

ووشه ي نقنوم ووشه يه كي عه ره بي نيبه ، به لكو سيريانيه ، مه به ست له وه يه كه يه كيك خه سه له تيكي جيا كه ره وه ي هه يه جياوازي ده كات له خه لكي تر يان شتي تر بي نه وه ي لبي جودا بيته وه . نقنومه كاني لاهووتيش وايه ، هه ره نقنوميك له گه ل نه وه ي جيا كه ره وه يه كي هه يه له نقنومه كاني تر ، به لام لبيان جيا نابيته وه ، به وش - پيوه يه خودا له نه زه له وه هه موو خه سه - له ت و كاره خودايه كاني نه نجام ده دا له نيوان نقنومه كاني لاهووت پيش بووني بوونه وهر و درووستكراوه كان به له به رچاوگرتني بووني ، جا نه وه له گه ل نه وه ي پر كه ماله ته واو بووه له خود يان به خودي خوي . نه وه شتيكي شياو نيبه خه سه له ته كاني راوه ستابن له نه زه لدا پاشان دواي نه فراندن بكه ويته كار چونكه نه گه ره نه وه وادبيت خودا دوور له نه و دوو چاري گووان و په ره سه ندن بووه ، كه نه و نه ده گوپردريت و نه په ره سه ستيني . !

له ناستي ميشك به دهر

نه وه راستيبه كه كه نكولي لي ناكريت كه له سه ره ميشك و زانينه وه يه . به لام نه وه به خه وش ناچي به لكو به پيچه وانوه به لگه ي راستيبه تي . نه گه ره نه قل شتيك دابيني كه شياوي بيت و له سنووريكي دياريكراو به پيي تواناي خوي داينه هيني ، له به ره نه وه ي نه و راستيبه له سه ره ميشك وه يه ، نه وه ش به لگه يه كه به ره هه مي نه و نيبه .

نه و راستيبه بيه و ميشكي بيه مه ندي مه سيحيي كوڻ نوغستينوسي داگير كردبوو بي نه وه ي بگاته ناكاميك به ته واوي رازي بكات . وه له كاتيكدانقومي نه و بيرانه بوو به كه نار ده ريادا ده رويشت منداليكي بيني له سه ره لي كه نار كه ياري ده كرد . بيه مه نده كه ويستني خوي له بيه بكات له منداله كه نزيك بووه وه و پرسسي لي كرد چي ده كه يت ؟ منداله كه له وه لامدا ووتني هه ول ددهم ناوي ده رياكه بگوزمه وه نه م چالهي هه لم كه ندوه . !

ئەو ۋە ئاممە ئەو مىندالە ۋە تىرىك بوو لە ناخەو ۋە ئوغستىنۆسى پىكا ، وازى ئە ھەولئى تىگە يىشتنى ئەم بابە تە بە
مىشك ھىنا . ۋە لە راستىدا بابە تىكى لۇژىكىيە كە خودا ئەسەر ۋە مىشكە ۋە بىئى ، ئىمە ئەگەر تۈوانىمان خودا يەك
بە مىشك ۋە گرگىن ۋە تىيى بگە يىن ئەو ۋە خودا نىيە .

ئەگەر ئىمە نەمانتۈوانى درووستكار بە مىشكمان تى بگە يىن ، ئىتەر ئەم مىشكمانە بەكە ئكى ئەو نايەن حوكم بەسەر
ئەو بە خششە بدەن كە خودا دايبە زاندو ۋە تاكو خۇي پىي رابگە يە نىت بۇ ئىمە . بە ئىي خودا مىشكى نە داو ۋە بە ئىمە
تا لە دروستكار بگە يىن بە ئكو تا لە درووستكار ۋە بگە يىن . بە لام لە بەردەمى دروستكار مىشك دەچە مېتە ۋە بە
تە ۋاوى ھەست بە بچووكى خۇي دەكات .

پەرتووك چى دەفەر مووى ؟

يەكەم نايەت لە پەرتووكى پارسا ئەم راستىيە ئاشكرا دەكات :

" لە سە رەتادا خودا ئاسمان ۋە زەوى ئافراندا " . ۋە ئەم نايەتە دا كرادارى " ئافراندا " بە تەك ھاتو ۋە ، ئە
كاتىكدا ناوى پايدار ۋە پىرشكۇ " خودا " كە ئە بەنەر تە عىبىيە كە (ئىلوھىم) بە شىو ۋە كۆ ھاتو ۋە . ۋە
يەكەم راسپاردەش ئە شەرىعە تدا نامازى بۇ دەكات " گوئى بگەر ئىسرا ئىل . پەر ۋەردگار خودا ۋە ندىمان يەك
پەر ۋەردگار " ۋە ۋوشە يەك ئىرە بە زمانى عىبىرى مە بەست ئە يەكتايى ئىكدر ۋە .
بە لام ئەو ۋە ۋونتر ھە يە :

۱ . ئە درووستكر دندا خودا فەر مووى : " مرقۇق درووست دەكە يىن لە سەر ۋىنە ۋە شىو ۋە خۇمان " (پەيدا بوون ۱ : ۲۶)
ۋە دواى كە وتىن : " پەر ۋەردگار خودا ۋە ندى فەر مووى : ئە ۋە تا مرقۇق ۋەك يەك كە ئە ئىمە ي ئىيات ۋە خىر ۋە شە
دە زانى " (پەيدا بوون ۳ : ۲۲) .

ۋە ئە سەردەمى بنىادنانى تا ۋەرى بابىل پەر ۋەردگار فەر مووى : " بەا ئەوئى دا بە زىن ۋە زمانىان بەرش ۋە بلا ۋ
بەكە يىنە ۋە " (پەيدا بوون ۱۱ : ۸) كە ۋاتە ئە ۋە راستىيە كى راگە ياندو ۋە ئە يەكەم سە پىيارە كانى پەرتووك
سە بارەت بە درووستكار ۋە ، پاشان كە وتەنە كە ، ئىنجا سزادان . ۋە ئە (ئىشاي ۶ : ۸) نايە تىك ھە يە ھەردو ۋ
شىو ۋە تەك ۋە كۆ كۆدە كاتە ۋە : " گوئىم ئە دەنگى سە رۋەرد بو ۋە دىفەر مووكى بە نىرم (تاكە) ۋە كى دە ۋا ئە
پىناومان (كۆيە) " . ئە ۋە باسى يەكتايىمان بۇ دەكات ئە گەل فرە نقتومى .

۲ . بىگومان ئەم پىكە ۋە نانە ئە گەل رىزمانى عىبىرىدا راست نايەتە ۋە . بە لام خودا سرووشى بۇ موسى بەم ئىكدر ۋە
زمانە ۋانىيە نابا ۋە بوو ، تا ئە يەكەم نايەتە ۋە سەرنجى بداتە ئە ۋە راستىيە گە ۋە ھەرىيە : يەكتايى نا ۋەر ۋەك ۋ
فرە نقتومى .

۳. له زمانى عيبريدا دوو ووشه له باره يه كتاييه وه هه يه : ووشه (ئيخاد) و (ياخيد) . ووشه ي دواييان مه به ست له يه كتايى ساكاره . به لام ووشه (يهك) له نايه ته كانماندا ووشه (ئيخاد) ه كه به كار نايه ت ته نها بويه كتايى ليكدراو نه بى وهك يهك هيشووى ترى يان گه ل هه ستا يهك پياو هه ئيساندا . نه ويش هه مان ووشه يه كه له (پيدا بون ۲ : ۲۴) دا هاتوو " پياو باوك ودايكي به جي دهيلنى و به نافرته كه يه وه ده نووسيت و ده بن به يهك جهسته " .

۴. ره خنه راست نابيته وه كه خودا شيوازى كوى بوگه و ره كردن به كار هيناوه ، چونكه نه ووشه شيوازه له زمانى عيبريدا نيبه كه ته وراتى پى نووسراوه . ته نانه ت پاشاكان له باره ي خوئانه وه به شيوازى تاك باسيان كرووه " من فيرعه ونم " (پيدا بون ۴۱ : ۴۴) ، " من نه بوخه دنه سهرم " (دانيال ۴ : ۳۲) ، " من داريو سم " (عه زرا ۶ : ۱۲) ، به لكو كاتيگ خودا له گه ل ئيبراهيم دووا پيى فه رموو " من قه لغانم بوت " (پيدا بون ۱۵ : ۱) ، " من خوداي به توانام " (پيدا بون ۱۷ : ۱) .

سيپانه ي پارسا

به لام ته نها فره نغنومى نيبه كه ده يبين له په يمانى كوندا ، به لكو فره ي نغنومه كانيشه . با بو نمونه گوى له بانگ كردنى سه روفيم بگريه كه له (ئيشايا ۶ : ۳) دا هاتوو " پارسا يه پارسا يه پارسا يه " بوچى ووشه ي " پارسا يه " ريك سى جار ده ئيته وه و كه متر نا ؟ له بهر نه وه ي نامازه بو هه رسى نغنومه كانى لاهووت دهكات .

* باوك (پارسا يه) يوحه ننا ۱۷ : ۱۰

* روله (پارسا يه) بينين ۳ : ۷ ، لوقا ۱ : ۳۵

* روى پارشاش (پارسا يه) ۱ سالونيك ۴ : ۸ ، نه فه سو س ۱ : ۱۳

پاشان گوى له به ره كه تى هارون بگره بوگه ل ، نه ويش به ره كه تيكي سيپانيه " خودا وه ند پيروزت دهكات و ده تپاريزيت ، خودا وه ند له گه لت رووخوش ده بيت و ميهره بان ده بيت ، خودا وه ند ناوت لى دده اته وه و ناشتيت پى ده به خشيت . " بوچى ؟ چونكه ناوى خوداي هه لگرتوو " جا ناوم ده كه نه سه ر ناوى ئيسرا ئيل و مينيش پيروزيان ده كه م " . هه ره وا كاتى به لعام وويستى نه فره ت له گه لى خودا بكات ، خودا سى جار سه رى دا ، يه كه مجار (خودا سه رى له به لعام دا) . جارى دووه م (خودا سه رى له به لعام دا) . له جارى سيپه م (روى خوداي له سه ر بو) نايه تى ۱۶ ، ۲۳ : ۴ ، ۲۴ : ۲ ، واته باوك و روله و روى پارسا

پاشان له زهبورى دووم ، دواى ئەوى له نايەتى ۱-۳ باسى شۆرشى بەدكاران و ياخيپوونيان له خودا دەکا ،
دواى ئەوه له نايەتى ۴-۶ خودا وەلامى دانەوه " ئەوى له ناسمان دانىشتوو پىدەكە نىت ، خودا وەندگائتەيان
پىندەكات ... بە لام من پاشاي خۆم لەسەر چىاي پارساي خۆم ، چىاي سىيۆن داناوه " دواتر له نايەتى ۷-۹
دەبارەى رۆلەكەى باسمان بۆدەكات كە فەرمانى خودايى راگەياندوو " من بىريارى پەرورەدگار تان بۆ ناشكرا
دەكەم . پەرورەدگار پىيى ووتم تۆ رۆلەى منى من ئەم رۆبوم بە باوكى تۆ ، داوام لى بەكە . مېللە تان دەكەم بە
مىراتت ، ئە و پەرى زەوى دەكەم بە مولكى تۆ "

لەدوايىدا نايەتى نامۆزگارى و ناگادارييه له رۆحى پارساوه " جا بۆيه ئەى پاشايان هۆشمەندبـن ...
بە ترسەوه پەرورەدگار بپەرستىن ... پىيى رۆلە ماچ بەكەن ئەوهك توورە بـيىت " وه له (ئىشـايا ۴۸ : ۱۶)
ناماژەيهكى زۆرگى تىبايه گوى له دەنگى رۆلە بە جەستە بوو دەگرين كە بە (رۆحى پىشېبىنيه وه) فەرمووى
لەكاتى بوونيه وه من ئەوئيم . ئىستاش خوداى گەوره و ۲ رۆحى خوى ۳ منى نارد " واتە باوك و رۆلە و رۆحى
پارساش .

بە لام ئەگەر گەيشتینه پەيمانى نوئى دەبينن ئەم راستىيه راگەيه ندراوه زۆر بە روونى ، وه ديمەنى لەمۆكردى
مەسيح يەكەم ناشكراكردى راشكاوى سىيانه يه . كاتى مەسيح (رۆلە) له ناوى مۆكردىن دەرچوو رۆحى پىرۆزى
لەسەر دابەزى له شىوهيهكى جەستەيى وهك كۆتريك ، دەنگى باوكيش بىسترا بە رۆلەكەى دەفەرموو " تۆ رۆلەى
خۆشه وىستى كە پىت دلخۆش بـووم " (ماركووس ۱ : ۱۱) . پاشان دواى هەستانه وهى مەسيح ، مەراسىمى
مۆكردىن مەسيحى بەم شىوه هات " مۆرين بەكەن بە ناوى باوك و رۆلە و رۆحى پارسا " (مەتتا ۲۸ : ۱۹) تىبىنى
دەكەين ئەو نەيووتوو (مۆريان بەكەن بە ناوه كانى) بەلكو " بە ناوى " چونكە هەرسى ئقنوومەكە يەك خودايه .
لەراستيدا ناماژەكان بۆ سىيانەى پارسا له پەيمانى نوئىدا زۆر بۆ نموونه لەكۆتايى دووم نامە بۆ كۆرتووس
پۆلسى نىردراو دەفەرمووى : " بە خشى عيساي مەسيحى پەرورەدگارمان و خوشويستنى خودا و هاوبەشى رۆحى
پارسا ئەگەن هەمووتان بىت . نامين "

وه له پىشەكى يەكەم نامەى پەترۆسى نىردراو هەمان فەرموودهيه " بۆ ... هەلبژىردراوان بە خواستى زانىنى
خودا باوكى دەستپىشخەر له پارساكردىن رۆح بۆ گوپرايه لى و پرژاندىن خويى عيساي مەسيح " . فەرموو
هەندى ژمارەى نايەتى تر با خويىنەرى نازيز بگەريته وه بۆيان ئەگەر روويستى زياتر كە لى وەرگرى (لوقا :
۳۵ ، يوحەننا : ۱۴ ، ۱۶ ، ۱۷ ، كردار : ۲۹ ، ۳۱ ، كۆرتووس : ۱۲ ، ۱۴ ، ئەفەسۆس : ۴ ، ۶ ، عىبرانىيه كان : ۱۰ ، ۹ ،
يههودا : ۲۰ ، ۲۱ ، بينين : ۱ ، ۵ ، ۴ ،) هتد .

چون سى يەكسانە بە يەك ؟

ھەندىك دەشپۇن و تىناگەن چون سى ئقنوم ھەر يەك ئە ئقنومەكان خودايە و ئە دووايشدا نايىتە سى خودا بە ئكو يەك خودا . دەئىن ئايا ئاسانترىن بناغە ژماردن ۱ + ۱ + ۱ = ۳ نىيە ؟ پىيان دەئىن بە ئى ، بە لام ۱ × ۱ × ۱ = ۱ سەبارەت بە ئقنومەكانىش وەھايە . ئە پەرتووكدا ھەرموودە مەسىح بۇ قىلىبۇس ھاتووە " ئايا باوەرت نىيە كە من ئە باوكدام و باوكىش ئە مندایە " (يۇحەننا ۱۴ : ۱۰) و دەربارەرى رۇحى پارسا لە پەرتووكدا ھاتووە كە رۇحى باوكە (مەتتا ۲۹ : ۱۰) وە رۇحى رۆلەيە (غە لاتىە) وە ئەووە واتاى واہ ئەو ئە باوك و ئە رۆلە داہە . كەمىكى تردىينە سەر روونكر دنەوہى زياتر بۇ ئەم راستىيە .

ژمارەى سى :

ئايا پىشتەر بىرت ئە ژمارە (۳) كردۆتەوہ كە چ پىگە يەكى تاييەتى ھەيە ئە گەردووندا ؟ ھەندى نمونەت ئە سەر ئەوہ پىشكەش دەكەم :

ئەم ھەسارەيەى نىمە سى بوار ھەيە بۇ ژيان : زەوى ، ئاسمان ، دەريا ، بە جورىكى تر ژيان دەكرى زەمىنى يان ئاسمانى يان ئاوى بىت . گەوھەرى شتەكان ئە سى وىنەيە : بى گيان رپووك ئاژەن . مادەش سى بارى ھەيە : رەق شل گازى . وە ئە بنەماى زماندا ووتە ئەم سى ناوہ دەرناچى : بىژەر و گوپرو ناديار . وە بۇ بەراوردكارى : سەرەووە خواریووە ھاوتەرىب بە كاردەھىنن . گەورە و بچووك و چون يەك . وە كاتىش ھەمووى يەكىكە ئە سىيان : رابدروو ئىستا ئايندە . مروقىش بوونەوہرىكى سىيانىە : جەستە و دەروون و رۇح . ئاژە ئە زور چاكەكانىش ئە سى بەشى سەرەكى دىن : سەر لاشە كلك ، وە ھەر وەھاماسى و ھەر وەھارپووكەكانىش : رەگ قەد لق . گەردىلەش سىيانىيە ئە پىكەتەدا : پرۇتۇن و نيوترون و ئە ليكترون . وە يەكەم شىوہى ئەندازەيى داخراو سى لای ھەيە (سىگوشە) و پىويستە بۇ ھەر تەنىك سى ھەندەى ھەبى : درىژى و پانى و بەرزى . وە بۇ ديارىكردنى خال ئە بۇشايدا سى تەوہرى دەويت (س ، ص ، ع) . رەنگە سەرەكيبەكانىش : سوور و زەرد و شىنە ، ھەموورەنگەكانى تر تىكە ئەى ئەم رەنگانەن پىكەوہ .

ئايا سرووشت خۇى فيرتان ناكات ؟

دەتوانىن بەردەوام بىن ئە گىراۋەوہى ئەم نمونانە تا بىينىن ژمارە (۳) چون جىبە نجەى روون و ئاشكرای خۇى ئە سەر ھەموو ئەو شتانە دەداتى كە ئە نىوماندان و ئە دەوروبەرماندان بە لام با ئەوئەندە بەس بى تا بىگەرپمەوہ و تىشكى زياتر بخەمە سەر سى ئەو سىيانەى لىمان تىپەرپىن . ووتمان ھەر تەنىك درىژى و پانى و بەرزى ھەيە . ئايا ئەم سى رەھەندە شتىكى حە تمىبە و پىويستى بوونە ؟ ئايا دەتوانىن رەھەندى چوارەمى بخەينە سەر ؟ ئەستەمە . يان ئايا دوورەھەند بەسە ؟ وە لامى ئەویش ئەستەمە . وادانى تۇيەك ئە سى رەھەندەكان ئەبى ، با بەرزى ئەبىت بىت ،

تەنھا درېژى و پانېت بۇ دەمىننەۋە . ۋە رۈۋىيەكى تەختت دەست دەكەۋىت . ئەم رۈۋە تەختە شىتىكى واقىى نىيە .
زانىسى بىركارى ۋەك ئەم شىۋەيە خىستوتە بەر ئەندىشە بە لآم لەپاس تىدا شىتىك نىيە بە بى رەھەندى سىھەم .
كەۋاتە يان دەبىت ھەرسى رەھەندەكە پىكەۋەبىن يان نەبوۋنە . . . ئايا بۇ ئەمە ھىچ بەنگە يەك نىيە ؟ ؟ !

بە لآم نىمە ھەنگاۋىكى دوورتر دەنېن بۇ نموۋەى دووم دا . باسما ن كىر كە رەنگە سەرەككەكان بىرېتىن لە سوور و
زەرد و شىن . . . رۈۋىيەكى كە رەنگى نىيە ، كە نابىنرى كاتى پىچدانەۋەى ھەوت رەنگى جوان ۋەقە شەنگ و پاراۋەمان
بۇدېنىتە بەرھەم ، كە ئەۋانىش لە بناغەدا ھەرسى رەنگە سەرەككەكان . س سوور ئامازەيە بۇ تىشكى گەرما كە
تىشكى نەبىنراۋە ، بە لآم گەرمى سەرچاۋەى ژيانە و پىۋىستە بۇ جەستەمان ئەگەرنا دەمرىن ، پىۋىستە بۇ زەۋى
ئەگەرنا بەرۋىوم و دانەۋىلەكان نەدەگە يىشتىن . زەرد ئامازەيە بۇ تىشكى رۈۋىيەكى ، بە بى رۈۋىيەكى تارىكىي
رەشدا دادەنىشىن . بە لآم بەھۋى تىشكى زەردەۋە دەبىنېن ، ھەرۋەك چۇن دەتۋانىن بىنېن . شىن ئامازەيە بۇ تىشكى
كىمىۋى ، ئەگەرچى نىمە ئەم تىشكە نابىنېن بە لآم ھەستى پى دەكەين بى ھەھۋى ئەۋ كارىگەرىي كە لەناۋ
قەبارەماندا دروۋستى دەكات ، ئايا لەۋەدا ھاۋشانى تەۋاۋەتى نىيە سەبارەت بە ۋارى رۇحى ؟ پەرتۈك باسى
كردوۋە "خودا رۈۋىيەكى" ئەۋ "نابىنرى" (۱ يۇحەننا : ۵ ، ۱ تىمۇتاۋس : ۶ ، ۱۶ ، ۱۷) . بە لآم خودا كە
رۈۋىيەكى و نابىنرى . ئايا خۇى بۇ ئاشكرا نەكردوۋىن ؟ ئايا سىرووش بۇى ئاشكرا نەكردوۋىن لە ھەرسى نىقەۋى
باۋك و رۇلە و رۇحى پارسا ؟ بە لآم باۋك و رۇحى پارسا كەس نايانېنى .

باۋك سەرچاۋەى ژيانە ، پارىزەرى ژيانە ، تاكە سەرچاۋەيە بۇ ھەموۋ شتەكان (۱ كۇرتۇس : ۷)

رۇحى پارساس مەسىح لەبارەيەۋە قەرموۋى جىھان نابىنېنى (يۇحەننا : ۱۴ : ۱۷) بە لآم لەبارەى باۋەردارانەۋە
نەيقرەمۋە ئەۋان دەبىنېن (چۈنكە نابىنرىت) بە لكو دەيانانسان ، ئەۋەش بەۋ كارىگەرىيەى ئىيان دەكات (چۈنكە
لەئىۋتەنە و لەگە ئتان دەبى) .

بە لآم مەسىحى رۇلە ، مەۋقەكان بەچاۋى خۇيان بىنېن ، تەماشايان كىر (۱ يۇحەننا : ۱) ھەرۋەك ئەۋان بەھۋى
ئەۋىشەۋە تۋانىيان بىنېن ۋەك قەرموۋەكەى "مەم رۈۋىيەكى جىھان ئەۋەى شىۋىنمە بىكەۋىت بە تارىكىدا نارۋات
بە لكو رۈۋىيەكى ژيانى بۇ دەبىت" ، بە لكو ئەۋ "رۈۋىيەكى راستە قىنەيە" كە راستى ھەموۋ شتەكانى دەرخت (۱
يۇحەننا : ۸ ، ۱۲ ، ۱۹) .

جارىكى تر ئايا ھەموۋ ئەمانە واتايان نىيە ؟

بە لآم نىمە ھەنگاۋىكى دوورتر دەنېن لە نموۋەى سىھەمدا : باسما ن كىر كە كات سىيانەيە : پارەردوۋ و ئىستەۋ
ئانېندە . ئەگەر كات تەنھا دوۋانى بۋايە بوۋنى نەدەبوۋ . ۋا دائى پارەردوۋ نىيە ، كەۋاتە بوۋنى كات نەبوۋە تا ئەم
چاۋترۈكانە ، پاش كەمىك ئەم ساتەش بوۋنى نابىت كەۋا لەبارەى دەۋىن ئەۋەش ۋاتا ھەموۋ كات پوكايەۋە !

وه ئه گهر ئیستا نه بووایه به هیج شیوهیه ک ساتیک نه ده بوو که کات بوونی هه بیته تییدا . وه ئه گهر ئاینده نه بووایه ئه و کات له م ساته دا که ئیمه تییدا ئی ته و او ده بوو ، به لکو به بی گومان پیش ئه و کوتایی ده هات ... که واته کات یان سیانییه یان شتیك نییه ناوی کات بیت ! ! .

ئیستا با بیر بکه یه وه کات چۆن ده جوئی ؟ ئایا له رابردوو وه ده جوئی بو ئاینده یان له ئاینده وه بو رابردوو ؟ له راستیدا کات له ئاینده وه بۆمان دیت به ره و ناراسته ی رابردوو . بو روونکردنه وه ی ئه وه ، با ما وه ی ئه و کاته وه رگرین که پیی ده ئین (ئه مرۆ) . مه به ستم ئه م رۆژه یه که تۆ ئه م ووشا نه ی تییدا ده خوینیته وه . له رۆژگار پیی دووره وه ئه مرۆ له ئاینده یه کی دووردا بوو (سالا ئی داها توو) پاشان بووه (مانگی داها توو) دواتر (هه قته ی داها توو) پاشان (سه ی نی) ... ئه وه تا ئیستا بوو به (ئه مرۆ) واته ئیستا که تییدا ئین ، به و شیوه یه ده بی بی به (دوئی) پاشان (هه قته ی رابردوو) پاشان (مانگی رابردوو) دواتر (سالی رابردوو) دواتر (سالا ئی رابردوو) . له وه وه بۆمان روون ده بیته وه ئه م ما وه یه که پیی ده ئین (ئه مرۆ) له ئاینده وه بۆمان هات بو ئیستا و بو رابردوو . کات هه میشه به م یه ک ناراسته یه ده روات له ئاینده بو ئیستا بو رابردوو .

که واته ئاینده سه رچا وه ی کاته . ئه و ده فزیه که کاتی تییدا یه و ده بیته یه کی ک له کاته کان (ئیس - ستا) دوا یی ده بیته (رابردوو) ... ئه و با وکی رۆژگار ، با وکه که !

به لآم ئایا له بهر ئه وه ی ئاینده با وکی کاته ئه وه به و واتایه یه که له ئیستا گه وره تره یان له رابردوو گه وره تره ؟ نه خیر . چونکه له هه موو ساته وه ختیك له کات ئیستایه ک هه بووه ... ئیستا هه یه چونکه کات هه یه . سه باره ت به رابردووش هه روا یه . ده توانین بلین رابردوو و ئیستا و ئاینده ، سیانییه یه کسانیی ته واون . وه هه رییه کی ک له وان کاته ، کاتیش هه مووی بن ئه وه ی ئه وه بگه یه نیته ده شیته یه کی ک به ته نها هه بیته به سه ر به خویی له وانی تر . مه به ستم به بی بوونی هه رسیکیان .

ئیستا بیر له ئاینده بکه ره وه ، ئاینده نه بیئرا وه . ئه وه ی ده بیینین و ده بیستین و ده یزانین ئیستایه . ئاینده به لای ئیمه وه به نادیا ری ده مینیته وه تا ده بیته واقعیکی زیندوو له ئیس - ستادا . که واته ئیس - ستا ئه وه که ئاینده مان بو ناشکرا ده کات ، وه له رپی ئه وه وه ئیمه به کاتی ده گه یین . به هوی ئیس - ستا وه کات تیکه ئی په یوه ندی ده بی له گه ل مرۆف . مرۆفیش ئاینده ده ناسی . ئاینده ئیستای ناردوو ، هه ره ها ئه گهر ئیستا رۆیشته ئه ویش رابردوو مان بو ده نیی . رابردووش وه کو ئاینده که نابینریت ، به لآم له گه ل ئه وه شدا زۆر کارمان لی ده کات . ئه و به به ر هینه ره و ما مۆستایه . ئه وه که تیشک ده خاته سه ر ئیستا و مه زه نده ی ده که یین ، با ئاماده بین بو ئاینده ش که ئیس - ستا به ره و لای ئه و مان ده ب - سات . ئه م وینا کردنه چه ند به هه یزن ئه گهر لییان رامینین له روونکی راس - - - تیه رۆح - - - سییه له راده به ده ره کان . خودا سی ئقنوومه : باوک و رۆله و رۆحی پارسا . باوک که کس نایه یینی کورپه که ی نارده که جاریکیان فه رمووی : " ئه وه ی منی بینی ئه و باوک ی بینیوه " (یۆحه ننا ۱۴ : ۹) . رۆله که ش رۆیشته بو ئاسمان ، رۆحی پارسامان بو ناردین ! ! .

پاشبه نديكى گرنك

با پيش كوتايى هاتنى ئەم بابەتە ئەو روون بگە يىنەو ئەيمە نايىن خودا سىيانە يە لە ئقنومە كە يىدا چونكە رووناكى سىيانىيە ، كات سىيانىيە يان . . . خودا بە شتىك ناچوئىن . پەرتووك دەفەر مووى : " **خودا بە چى دەچوئىن ، بە كام لىچوون هاوسەنگى دەكەن** " ھەر وہا " **بە كىم دەچوئىن يە كسانى بەم پارسا كە دەفەر مووى** ") ئىشاييا ۴۰ : ۱۸ .) . نە خىر ، جىاوازيبە كى گەر وہو فراوانە لە نيوان درووستكراو و دروستكار ، لە گەل ئەو وەش درووستكراو روخسارى ھە لگرتووه .

بۇ روونكر دنەوئى ئەو دە ئىين كاتى پىپوړىك تابلوئە كى ھونەر مەندى جىھانى بيكاسو دە بىنى دەزانى ئەو ھە كارى ئەو چونكە كە ساپە تى ئەو تىياپە بە دەردە كە وىت . ئەو ئەو بە ھە ھونەر كە لە و تابلوئە كە كىشاويە تى ، وە شوين پە نجە كانى تىا دەر كە و تووه . بە لام تابلوكە خودى بيكاسوئىيە . ئەو ھە لىچوواندىكى ساكارە بۇ ئەوئى ئەيمە باس دەكەين . لە گەل ئەو ئە ھە موو گەر دووندا لىچوونى خودا نىيە (**وتەكان ۴ : ۱۰ : ۱۹**) . بە لام ئەم گەر دوونە چونكە درووستكراوى خودايە سە ير نىيە ئە گەر شتىكى ئە بەرەى خۇيەو بە دەرخستين " **بە لام ئەوئى لە كاروبارى خودا يىدا نابىنىرى**) واتا توانا سە ھە رمە دىيە كەى و لاھوتە كەى ، تواناى ھە مىشە يى و خودايە تى ، ئە مەش لە درووستكردنى جىھانەو بە روونى بىنراوہ " (**رۇما ۲۰ : ۱**) .

بە ئى ئە گەر ئەيمە تە ماشاى ھە موو ئەو شتەنەى لە چوارلامان كرد بە سىيانى دەيانىين ، پاشان دەچىنە سە ر ئاشكرا كردنى خودايى لە سرووشدا دەبىنن لە خوداى باوك و رۇئە و رۇحى پارسا دەدوئى ، ئايا دەبى بەر ھە ئستى لە لۇزىك بەكەين ؟ دەشى مىشكمان تووشى سە رسورمان بىت ؟ نە خىر ، بە لكو ئەيمە بە ملكە چىيەو كرنوش دەبەين لە پيش خودا كە بە خودى خۇى بۇ ئەيمەى درووستكراو و ھە زارى ئاشكرا كرد . ئەوئى ئە گەر خۇى ئاشكرا نە كرايە بۇمان ئەم راستىيە پارسايە مان دەردارەى ئەوئى كە خودا لە گەو ھەردا يەكە و سىيانە يە لە ئقنومە كە يىدا بە يىردا نە دەھات . ھە موو شكۇمە ندىيەك بۇ ئەو .

دووم : ئايا مەسىح رۇئەى خودايە ؟

" **راتان چىيە دەربارەى مەسىح ؟** " (**مەتتا ۲۲ : ۴۳**)

ھە ندىك وا دەزانن كە مەسىح مرقۇھە و مەسىحىە كان كروويانە بە خودا و بە زريان كردۇتەو بە بۇ پايەى خودا ، بە لام پىچە وانەى ئەو ھە راستە كە يە . ھەر باو ھەردارىك لە پەرتووكى پارسا دا زۇر بە روونى ئەو دە بىنى ئەو ھە خودايە كە دا بە زىوہ تا بىيتە مرقۇھ .

له سهره تادا با ئەم پرسه بکهین : ئەگەر خودا وویستی بئی به مرؤف نایا ده توانیت ؟ بیگومان وه لاهمه که (به ئی) یه . بوئیهم نه هاتوو هه رگیز سنوور بو توانای خودا دابنیین . به لام له وانه یه به ره له ئستکاریک بلیت : نه وه موو شتییک ده توانی به لام بیویستی به چیه و چ بیویستییک ده کات ؟ ، وه لامی ئەم پرسه گرنکه دوا ده خه م بو به شی سییه م که باسه که ده باری که قاره تی مه سیجه .

به لام نیستا با به ریز و کرنۆشه وه نزیک ببینه وه تا به کورتی باس له و راستییه بکهین که پارساترین با به ته له باوه ری مه سیجیدا . وه با به ناگابین له دریزه پیدان و هیرش بردن . له کۆنه وه خه ئکی به یه ت شه مس وویستیان تابوته که بپشکنن (نه وهی که ته نها هیمایه ک بوو بو عیسی مه سیجه ی په روه دگار) خودا لیدانیکی گه وری لیدان (**۱ صاموئیل ۶ : ۱۹**) ناخو ده بی حالیان چون بی سه بارت به وانه ی سنووری که سیک ده به زینن که رۆله ی خودایه ، عیسی مه سیجه ی په روه دگارمان .

ئیهمه له سهره تا وه ده مانه وئ ئەم بریاره به دین : که که سی مه سیح له سه ره و تیگه یشتنی مرؤفه وه یه . له په یمانی کۆندا له باریه وه ووتراوه " **ناوی سه مه ره ده بن** " (**ئیشایا ۹ : ۶**) له په یمانی نویشدا له باری خویه وه فه رمووی : " **که س رۆله نانسای باوک نه بی** " (**مه تتا ۱۱ : ۲۷**) رۆحی پارساس جه خت له سه ره نه وه ده کاته وه وه ده فه رمووی : " **نهینیی خوداناسی مه زنه ، خودا له جه سته دا ده رکه وت** " (**۱ تیمو تاس ۳ : ۱۶**) .

وه پیش نه وهی به لکه په رتو وکیه کان بهینینه وه له سه ره نه وهی مه سیح رۆله ی خودایه ، ئیهمه ده مانه وئ له پیش شه کی نه وه سه ره تابه نه وه شی بکه ینه وه که زور هه ن مه به ستم له وه تیناگه ن . رۆژی لیبر سینه وه یه کی تر سناک به تاییه تی ده که ویته سه ره نه وانه ی به ووشه ی گران و نه شیاو له باری عیسی په روه دگار وه ده وین (**یه هودا ۱۴ : ۱۵**) نه وه شت له بیر نه چیت که مه سیح خوی دادوهری زیندوو هکان و مردوو هکانه (**کردار ۱۰ : ۴۲**) .

واتای رۆله یی مه سیح

رۆله یی مه سیح واتای نه وه نییه که له یه که م ساتدا به میشکدا دیت که رۆله ییه کی به زاووزی و هاوسه رگیری . هه ره وک چون واتای له پیش بووش ناگه یه نیت ، واتا باوکه که له پیش رۆله وه یه ، له ئقنوو مه کاندایا و پیش نییه ، ده نا نه وه که سانییه ی له نیوان ئقنوو مه کاندایا هه یه که یه کتایی گه وه ره یی ده یسه پینی نه ده ما .

که واته ئەم رۆله یی واتای چیه ؟

واتای مه به ست و ناوه رۆکی رۆحی زور گرنگ وه ک :

یه که م (خوشویستنی دانسته : ده خوینینه وه " بـ باوک رۆله ی خوش دهوی " (یۆحه ننا ۳ : ۳۵) . وه ئەم خوشویستنه له ئەزەله وه یه وهك فهرمووده ی مه سیح بۆ باوک " چونکه تومنت خوشویستت بـ باوکه پیش درووستکردنی جیهان " (یۆحه ننا ۱۷ : ۲۵) . وه له بهر ئەوه له باره یه وه ووترا ئەو " له باوه شی باوکه دایه " (یۆحه ننا ۱ : ۱۸) بیگومان نهك به و مانا و تیگه یشتنه به پیتته وه هه ستیاره . به لکو به تیگه یشتن و واتای رۆحی هه روه ها ئەو به و نازناوه به نرخه ناوئرا " رۆله ی خوشویستنه که ی " (کۆلۆسی ۱ : ۱۳) .

دووم (هاوکیشه ته واوه کهه : فریشته کان و هه موو ئاده میزاده کانیش به نده ی خودان ، به لام مه سیح چونکه " رۆله تاقانه که ی خودایه " (یۆحه ننا ۳ : ۱۸) . هاوسه نگی خودایه . وه ئەمه هه روهك ئەو تیگه یشتنه یه که جووله که له رۆژی خۆیاندا تیگه یشتن " له بهر ئەوه دا جووله که کان خوازیری کوشتنی بسوون زیاتر نهك هه ر ته نها یاسای شه ممه ی شکاند ، به لکو فهرمووی خودا باوکی ئەوه و خۆی به هاوسه نگی خودا دانا " (یۆحه ننا ۵ : ۱۸ ، ۱۹ : ۷) . له بهر ئەوه له باره یه وه ئەوهش ووترا " ئەوه ی له شیوه و وینه ی خودا بوو " .

مه سیحیه ت ته واو دوورو پاکه له و بېرو هزره بته پرستانه وه . ئەو راده گه یه نیته " خودا رۆحه " (یۆحه ننا ۴ : ۲۴) . ئەوانهش که ئەم هزره بۆ مه سیحیه ت ده گه ریننه وه گوزارشیان له نه فامییان ده که ن به وه ی مه سیحیه ت وا ده ئی ، یان گوزارش له نیاز پیسی خۆیان ده که ن ، له گه ل زانی نیشیان به وه ی که ئەوه زۆر دووره له باوه ری مه سیح ییه وه نه خوینده وارن گومرا ده که ن .

سه رچاوه ی ئەم تیگه ئییه و وینای هه ندیک که سه که باوکه کان هۆکاری هاتنی رۆله کانن ، جیاوازییه کی کاتی له نیوان ئەو دووانه هه یه . به لام له راستیدا که سیك نابێ به باوک مه گه ر ئەو ساته وه خته نه بی که کورپکی ده بی ، له سه ر ئەوه وه نه گه ر له لاهووتدا باوکی هه بووبی له ئەزەله وه ، که وا ته واو ده خوازیت که کورپکی شی هه بیته هه ر له ئەزەله وه .

ئەوه ی گرنکه له شوینی تییینی کردندا ئەوه یه په رتووک هه رگیز له باره ی مه سیح ه وه باسی ئەوه ی کردووه که مه سیح له خودا بووه ، حاشا . به لکو " رۆله ی خودایه " جیاوازییه که ش ناشکرایه ، ده شی باوکی هه بی به لام له هه موو واتایه کی باوکیه تی دامائرا بیت . ده شی که سیك هه موو واتای باوکیه تی تیدا بیت بی ئەوه ی هه یج رۆله یه کی هه بیته که له و بووین . له دایکبوون باریکی جهسته ییه ، به لام باوکیه تی باریکی رۆحییه . سه رباره ی ئەوه دهسته واژە ی ، مه سیح له باوکه وه په ییدا بووه پیش هه موو رۆژگارەکان . نه وهك هه ر په رتووک نییه به لکو ووردیش نییه ، له راستیدا حالته ی له دایکبوون رووی نه داوه به هه یج شیوه یه ک .

جاریکی تریش جه خت دهکه یینه وه که رۆله یی واتای شوینکه وته یی نییه وهک هه ندیک وای بوچوون (شوینکه وتووای ریش) به لکویه کسانى . پۆلسى نیردراو دهفه رمووئ " له گه ن نهوش رۆله بوو گویرایه ئی فیبروو به وهی نازاری پیی چیژت " (عیبرانیه کان ۵ : ۸) نیردراوکه نالیئت له بهر نه وه کورپیتی .

" هاوسه نگ بوونی له گه ن خودا " (فیلیپی ۲ : ۸) . مه سیح زۆر به ناشکرا و پوونی فه رمووئ " من و باوک یه کین " (یوحنا ۱۰ : ۳۰) .

سیهه م (لیكچوونی ته واو : به له بهر چاوگرتنی نه و لیكچوونهی له نیوان باوك و رۆله دایه . رۆله که ده توانی خودی خودامان بۆ ناشکرا بکات نهک هه ندئ له خسه ته کانی ، وهک به فیلیپووسی فه رمووئ " نه وهی منی بینی نه و باوک ی بینیوه " (یوحنا ۱۴ : ۹) . نهوش ووتراوه " هه رگیز کهس خودای نه بینیوه ، به لام تاقانهای خودا نه وهی له باوهشی باوکدایه نه و خودای بۆدهر خستین " (یوحنا ۱ : ۱۸) . له مه دا نه و نایه تانه ده ووتریته وه : " خودای نه م رۆزگاره بیری بـ باوه ره کانی کویر کردوه تا رپووناکى ئینجیلی شکومه ندی مه سیحیان بـ رۆشن نه بیت ، که وینهی خودایه " (۲ کورنتوس ۴ : ۴) . " رۆله ی خوشویستنه که ی .. که وینهی خودای نه بیئراوه " (کولوسى ۱۵ ، ۱ : ۱۴) . وه نه و ته نها " وینهی خودا " نییه ، به لکو نه ویشه " وشه ی خودا " یه (ببنین ۱۹ : ۱۳) واته گوزارشگه ر له خودا .

چوارمه : نواندنن فه رمی : له هه موو رۆزگاره کانی بیش مه سیح له توانای که سدا نه بوو به هیج شیوه یه که نه ماینده ی خودا بکات به ته واو وهک فه رمووده ی پۆلسى نیردراو " خودا له سه رده می کۆن ، به رپگای جورا و جور بـ هه وئ پیغه مبه ران له گه ن باوا نمان دوواوه " پاشان بۆ به راورد ده هینیته وه له گه ن هه موو نه وهی له کۆنه وه یه تا بفه رمووئ : " له م رۆژانه ی دوا ییدا له رۆله که ی دوا یین .. نه وهی که تیشـ ـ کی شـ ـ کومه ندی خودایه و وینهی گه وه ره یه تی " (عیبرانیه کان ۱ : ۳) .

له په ندی ره زه وانه کاندانا مه سیح باسى خاوه ن ره زه که (خودا) ی کردوه دوا ی نه وهی له چه ند کاتیکی یه ک له دوا ی یه کدا چه ند کویله یه کی بـ ناردن ، بـ نه وهی هیچی لیبان ده سته که وئ له بـ هری ره زه که ، له دوا ییدا نه و کورپکی تاقانه و خوشه ویستی هه بوو نه ویشی نارد له لایان دوا جار ووتی هه رچونیک بیت له کوره که م سل ده که نه وه (مارکوس ۲ : ۶) نیستا دوا ی نه وهی واتای رۆله یی مه سیح نیگه یشتنن با باسى به لگه لاهووتیه کانی بکه یین ، که راس ته ییه کی مه زنه ، که گه وه ره ترین به رگراوه کان ناتوانن مافی خو ی بـ داتن ، که نه ویش له ته قه ل و تان و پوی هه موو نه و کردارانه ی مه سیح کردوونی و هه موو نه وانه ی فه رموویه تی و هه موو نه وانه ی له بارده یه وه تۆمار کراوه چنراوه . به لام نیمه به باسکردنی که میکی وازدینین ، که گومانی تیدا نییه و به سه بۆ هه موو نه وانه ی که چاویان هه یه و ده ببنین و گویمان هه یه و ده بیستن و دنیان هه یه تی ده گه ن . باسه که مان له م با به ته مه زنه دا ده که یین به یینج به شه وه ، مه سیح خاوه نی :

* ناوه خوداییه کان .

* خه سلّه ته خوداییه کان .

* کرداره خوداییه کان .

* شکۆمه نده خوداییه کان . * وه چی له په یمانی کۆندا له باره یه وه ووتراوه هه ره ئه وه شی له باره وه ووتراوه

له په یمانی کۆندا . ئایه تی تر هه ن هاوکێشه که مان به وینه یه کی ڕووتر نیشان دده ن با خوینه ر بگه ڕیته وه بـۆیان
ئه گه روویستی که ئکی زیاتر ئی وه رگړئ (یۆحه ننا ۵ : ۱۷ ، ۱۴ ، ۲۱ ، ۱۵ ، ۲۴ ، ۱۶ ، ۱۵ ، ۱۷ ، ۴ : ۱۰ ، ۵) .

ئه م ووتیه به پێی بنه ره تی یۆنانیه که ی تی ی ده گه ی ن که پیغه مبه ران ته نه ا ناشر اکردنه که رتیبه کان گواستۆته وه
، که سیان ناشر اکردنیکی ته واوی پێشکه ش نه کردوه .

یه که م : مه سیح ناوه خوداییه کانی هه یه .

له نیوان ئه و ناوانه ی که هی مه سیحه ، سی ناوه ئده بژیرین :

۱. خودا

له په یمانی نویدا به گوزارشیکی راشکاوانه پێی ووتراوه " خودا " نزیکه ی جار .

" له سه ره تادا وشه که هه بوو ، وشه که لای خودا بوو ، وشه که ش خۆی خودا بوو ... ئینجا وشه که بوو به له ش و له
نیوماندا نیشته جی بوو " (یۆحه ننا ۱۴ ، ۱ : ۱) . به لām له باره ی رۆله وه ده فهرمووی " ته ختی حوکمرانیت نه ی خودا بو

هه تاهه تایه " (عیبرانیه کان ۱ : ۸) . وه به م ناوه مه زنه وه ناوی تر په یوه ست ده بن وهک : " خودای به توانا " له نیو
ناوه پینجینه که یه تی که له (ئیشایا ۹ : ۶) دا هاتوه .

" خودای مه زن " (تیتۆس ۲ : ۱۳) .

خودایه کی پارسا بۆه تاهه تایه " یان " خودای پارسا تا هه تاهه تایه " (رۆما ۹ : ۵) .

عیمانوئیل که واتای خودا له گه ئمانه " (مه تتا ۱ : ۲۳) .

خودایا " (یۆحه ننا ۲۰ : ۲۸) .

۲. رۆله ی خودا

هه ره وه نا نزیکه ی جار له سه رووشدا له باره یه وه وه ها ووتراوه . دوو جوړ له رۆله یی مه سیح هه یه نه ویش به پێی ئه و
دوو سه رووشتیبه وه که مه سیح هه یه تی ، سه رووشتی خودایی و سه رووشتی مرۆیی ، له به ره ئه وه ی شکۆمه ندی بۆئه و

خودا و مروّقه له يهك كاتدا ، مهسيح پوڤلهي خودايه له نهزه لهوه ، ههروهك چوڻ پوڤلهي خودايه به له دا يكبووني له مهريه مي خوژگه پيڤخووزاو ، كه باوكيكي ئاده مي زادي نه بوو ، دوو ناوي تر بهم ناوه مه زنه وه ده به ستر يته وه :

" پوڤلهي تاقا نه " به وه پييهي پوڤلهي نه زه ليهيه ، باده تي خوشويس ستني باوكه كه ، نه وهي كه س هاويه شي ناكات له م كه سايه تيبه .. له ناوه ش پيڤج جار له باره يه وه هاتووه (**يوحه ننا ۱: ۱۸، ۱۸، ۳: ۱۶، ۱۴، ۱۰: ۹**) .

نؤبه ره " له و نازناويه كه پوڤله پيرۆزه كه به جه سته وه ريگرت . له م ده سته واژه يه ش له باره ي مه سيح پيڤج جار هاتووه (**رؤما ۸: ۲۹، كۆلۆسي ۱۸، ۱: ۵، عيبرانيه كان ۱: ۶، بينين ۱: ۵**) . نه وهي شاياني باسه ووشه ي نؤبه ره به كه لكي له پيڤبووني كاتي نايه ت ، به لكو به رزي و شكويه له پايه دا ، له باره ي داوده وه ووتراوه **" بيكه به نؤبه ره به سه ره هموو پاشا كاني سه رزه وييه وه "** (**زه بوري ۷۹: ۲۷**) .

۳. پهروه ردگار

له وه له هموو ناوه كاني تر بلاوتره سه باره ت به مه سيح ، نزيكه ي ۶۵۰ جار هاتووه له په يمانى نوي ، ۱۷۰ جاريان له چوار ئينجيله كه .

به م ناوه ميهره بانه وه ناوي تر په يوه ست ده بن وهك :

" پهروه ردگاري شكۆ " (**۱ كورتۆس ۲: ۸، ياقوب ۲: ۱**) .

پهروه ردگاري پهروه ردگاران " (**بينين ۱۹: ۱۶، ۱۷: ۱۴**) .

پهروه ردگاري هه مووان " (**كردار ۱۰: ۳۶**) .

پهروه ردگاري شه ممه " (**مه تتا ۱۲: ۱۸، ماركۆس ۲: ۲۷، لوقا ۶: ۵**) .

پهروه ردگاري من " (**لوقا ۱: ۴۳، يوحه ننا ۲۰: ۲۸، فيليپي ۳: ۸**) .

بو نمونه تنه ا له يهك به شدا ، كه به شي يه كه مه له ئينجيلي يوحه ننا ۱۲ ناو و نازناوي خودايي ده ووتريتته وه نه وانيش :

" ووشه كه " نايه تي ۱ و ۱۴ ، **" پووناكيي راسته قينه "** نايه تي ۹ ، **" پوڤلهي تاقا نه "** نايه تي ۱۸ ، **" پهروه ردگار "** نايه تي

۲۳ ، **" عيسا "** و **" اتا "** يه وه ي رزگاريدم " نايه تي ۲۹ ، **" بهرخي خودا "** نايه تي ۲۹ و ۳۶ ، **" نه وه ي به رۆحي پارسا مۆر**

دهكات " نايه تي ۳۳ ، **" پوڤلهي خودا "** نايه تي ۴۳ و ۴۹ **" رابي "** و **" اتا فيركار "** نايه تي ۳۸ ، **" مه سيح "** نايه تي ۴۱ ، **"**

پاشاي ئيسرائيل " نايه تي ۴۹ ، **" پوڤلهي مروقه "** نايه تي ۵۱ .

به و شيوه باوك له باره يه وه (۷ جار) فه رموي ، بو نمونه بېروانه (**۲ په ترپۆس ۱: ۱۷**) . وه له باره يه وه پوحي پارسا

كه واهي له سه ر داوه ، (**ماركۆس ۱: ۱**) ، خو شي له باره ي خو يه وه فه رمويه تي (**يوحه ننا ۹: ۳۵، ۱۰: ۳۶**) ، جو بېرانيي

فريشته له باره يه وه باس كر دووه (**لوقا ۳: ۱، ۳۲**) . شه يتانه كانيش ناسيويانه (**ماركۆس ۵: ۷**) ، نه وه ي قوتابيه كان

باوه ريان پي بووه (**مه تتا ۱۶: ۱۶، يوحه ننا ۱: ۳۴، ۱۱: ۲۷، ...**) ههروه ها بيانيه كان (**مه تتا ۲۷: ۵۴**) .

دوومم : مەسیح خەسەتە خوداییه کانی هەیه .

(۱) تەواوی توانایه :

ئەوهیه که ژیان و پەرچوو مەزنەکانی سەماندیان دەسەلاتی ئەوی تیبیدا دەبینن :

۱. ئەسەر نەخۆشی : بە ووشە خراپترین نەخۆشیی چاک دەکردهوه (**یۆحەننا ۵ : ۸**) ، هەر له دووردهوش (**یۆحەننا ۴ : ۵۰**) .

۲. ئەسەر سرووش : بە ووشە ڕەشەبا و ڕەهیلێ دەریای نارام کردهوه (**مارکۆس ۴ : ۳۹ ، ۴۱ ، ۶ : ۵۱ ، ۴۸**)

۳. ئەسەر ئەفریندراوه نا ئاقلەکان : سێ بەرچوو ئەسەر ماسی (**مەتتا ۱۷ : ۲۷ ، لوقا ۵ : ۴ ، یۆحەننا ۲۱ : ۶**) .

۴. ئەسەر پڕکردنەوهی پێداویستیەکان : زۆرکردنی نان و ماسی (**مەتتا ۱۴ : ۱۶ ، ۲۱ ، ۱۵ : ۳۲ ، ۳۸**) ، کردنی ئاوبە شەراب (**یۆحەننا ۲ : ۱۱ ، ۳**) .

۵. ئەسەر ڕۆحە بەدەکان : (**۷ پەرچوو ئە ئینجیلەکان**) .

۶. ئەسەر مەرۆف : (**مەتتا ۹ : ۹ ، ۳ ، ۲۱ : ۲**) .

۷. ئەسەر مردن : بەزینەر و زال بەسەر هەموو مەرۆفدا . پەرچووی هەستانەوهی ئەعازاڕ یەكەم ڕووداو بوو کە سیک دواى ناشتن و مانەوهی له گۆزا هەستیتەوه ، بەلام ئەو پەرچوووە سەمەرەتر ئەوه بوو خۆی هەستایهوه ئەنیو مردوان ، وه ئەوه وا دادەنریت بەهیزترین بەلگە بیت که ئەو خودایه .

(۲) تەواوی زانستە :

۱. ناوی کەسەکانی دەزانی بی ئەوهی کەس پێی بلن (**یۆحەننا ۱ : ۲ ، لوقا ۱۹ : ۵**) .

۲. کەسەکانی دەبینی له شوینی خۆیان ئەوان بە جەستە ئیشی دوور بوون (**یۆحەننا ۱ : ۴۸**) .

۳. رابردوی ژیاپانی دەزانی (**یۆحەننا ۴ : ۱۸**) .

۴. میژووی نەخۆشیەکانیان ، کە بە پێی جەستە له تەمەندا له بیشتەر بوون (**یۆحەننا ۵ : ۶**) .

۵. درۆ و پووچی و ساختەى ریاکارانی دەزانی (**یۆحەننا ۶ : ۷۰ ، ۷۱ ، ۲۱ ، ۱۳ : ۱۰ ، ۲۵**) .

۶. نایندەى دەزانی ، چی روودەدا پیش روودانی (**مەتتا ۲۱ : ۴۲ ، ۲۴ : ۴۱ ، لوقا ۱۳ : ۲۲ ، ۱۳ : ۱۳**) .

دەبی ئەو کەسە کى بیت که پەترۆس لەبارەیهوه فەرمووی " ئەى پەروردگار تۆ هەموو شتیک دەزانی؟ " (**یۆحەننا ۲۱ : ۱۷**)
بە ئی کێبه جگە له خودا ؟!

٣) ته‌واوی ناماده‌بوونه :

کات و سات بـئـی نه‌و نابـئـی " نه‌وتا من هه‌موو رۆژیک له‌گه‌ ئانم تا کۆتایی زه‌مانه " (مه‌تتا ٢٨ : ٢٠) . هه‌ج بێگه‌ و شویینیکیش بئـی نه‌و نابئـی " له‌هر شویینیک دووان یا خود سیان بـه‌ ناوی منه‌وه کۆ بـه‌نه‌وه نه‌وا من له‌ نیوانیاندا ده‌بم " (مه‌تتا ١٨ : ٢٠) .

٤) جاویدانی و نه‌مرییه :

نه‌و نه‌زه‌لییه " : له‌سه‌ره‌تادا ووشه‌که هه‌بوو " (یۆحه‌ننا ١ : ١) نه‌وه‌ش واتای نه‌وه‌یه کاتێ ده‌ستپێکی بوونی هه‌ر شتیك ، سرووش نائـی " ووشه‌که " په‌یدا بوو یان ده‌ستی پێ‌کرد ، بـه‌ ئـکو " هه‌بـوو " . که واتای نه‌وه‌یه پێش سه‌ره‌تا یان بـه‌ ده‌رپـینیکـی تر نه‌و نه‌زه‌لییه یان وه‌ک له‌باره‌ی خۆی فه‌رموو شکۆمه‌ندی بـئـو نه‌و " پێش نه‌وه‌ی ئیبراهیم بـئـی من هه‌م " (یۆحه‌ننا ٨ : ٥٨) .

نه‌و هه‌تا هه‌تاییه " : من مردبووم نا نه‌وتا من زیندووم بۆ هه‌تا هه‌تایی " (بینین ١ : ١٨) . له‌به‌ر نه‌وه له‌باره‌یه‌وه له (بینین ١ : ٨) ئه‌م فه‌رمووده سه‌مه‌ریه‌یه دیته‌وه " نه‌وه‌ی هه‌یه و هه‌بووه و دیت " .

٥) ناگۆردی :

خودا به‌م فه‌رمووده‌یه بانگی ده‌کات " ئاسانه‌کان کارده‌ستی تۆیه . نه‌و له‌ناوده‌چیت به‌لام تۆ ده‌می‌نیت و هه‌مووی وه‌ک جل شپ‌ده‌بئـی ... ده‌گۆردئـی . به‌لام خۆت خۆتیت " (عیبرانیه‌کان ١٢ ، ١ : ١١) . وه‌ له‌باره‌یه‌وه رۆحی پارسا ده‌فه‌رموئـی " عیسا‌ی مه‌سیح خۆی خۆیه‌ دوینئـی و نه‌م‌رۆ و تا هه‌تایه " (عیبرانیه‌کان ١٣ : ٨) .

سیه‌ه‌م : مه‌سیح کرداره‌ خوداییه‌کانی هه‌یه .

١) ئافرینه‌ر :

له‌ویدا سئـی به‌ش به‌ شپۆه‌یه‌کی تاییه‌ت وورد ده‌بنه‌وه له‌سه‌ر ئه‌م راستییه‌ گه‌وه‌رییه‌ نه‌وانیش (یۆحه‌ننا ١ ، کۆلۆسی ١ ، عیبرانیه‌کان ١) .

بۆ نموونه ته‌ماشاکه له (کۆلۆسی ١ : ١٦) چی هاتوه " هه‌ر به‌ویش هه‌موو شتیك ئافریندراوه نه‌وه‌ی له‌ ئاسمان و له‌سه‌ر زه‌وییه نه‌وه‌ی ده‌بینری و نابینری خاوه‌ن ته‌خته‌کان یان گه‌وره‌کان یان سه‌رۆکه‌کان یان ده‌سه‌لاتداره‌کان خودا هه‌مووی به‌ نه‌و و بـئـو نه‌و ئافراندا " . ئایا ده‌بـئـی پیغه‌مبـه‌ـه‌ریك یان ته‌نانه‌ت خوداوه‌ندیکی پله‌ دوو هه‌موو گه‌ردوون و هه‌موو ئافریندراوه‌کان به‌ده‌وری بگه‌رین !

(۲) پاريزەر :

" ھەنگرى ھەموو شتەكان بە ووشەى تواناكەى " (عىبرانىيەكان ۱ : ۳) .

(۳) زىندووگەرەوھ :

ھەرەك چۆن باوك مردووان ھە ئدەسىنىتەوھ و زىندووويان دەكاتەوھ ھەرەوھار پۆلەش ھەرەكەسىك بووئىت زىندوووى دەكاتەوھ . . ئەوكاتە دىت كە ئىستايە كەوا مردووان گوئىيان ئە دەنگى پۆلەى خودا دەبى ئىنجا ئەوانەى گوئىيان ئى دەبى زىندووودەبنەوھ " (يۇحەننا ۵ : ۲۱ ، ۲۵) .

(۴) ئىخۆشبووى گوناھەكان :

ئەژيانىدا بە پىاويكى فەرموو (مارگۆس ۲ : ۵) وە بە ئافرەتىكىش (لۇقا ۷ : ۴۸) . وە دواى مردنى و ھەستانەوھى و بەرزبووتەوھى ئەئىو جەماوهرى باوهرداران پىاووژن (كۆلۆسى ۳ : ۱۳) .

(۵) رزگاريدەر :

ئاوى دەئىيت عيسا (واتا خودا رزگارەدەكات) چونكە گەئەكەى رزگارەدەكات ئە گوناھەكانيان " (مەتتا ۱ : ۲۱)

(۶) بەخشىنەرى پۆحى پارسا :

ئەوھى دەبىنى پۆح دادەبەزى و جىگىر دەبى ئەسەرى ئەوھ ئەوھ كە بە پۆحى پارسا مۆردەكات . منىش ئەوھم بىنى و گەواھىم دا كە ئەو پۆلەى خودايە " (يۇحەننا ۱ : ۳۳ ، ۳۴) ھەرەوھار پىروانە (كردار ۲ : ۳۲ ، ۳۳) .

(۷) ئىپىرسەر :

ئەگەل ئەوھى " خودا ئىپىرسەرى ھەمووانە " (عىبرانىيەكان) ، بەلام پۆلۆسى ئىردراو دەفەرمووئى " عيساى مەسىحى پەرەردگار ئامادەكارە كە ئە زىندوووان و مردووان پىرسى " (تىمۆتاس ۴ : ۱) " چونكە باوك ئەكەس ئا پىرسىتەوھ بەئكوھەموو ئىپىرسىنەوھىكەى دا بە پۆلەى " (يۇحەننا ۵ : ۲۱)

بروانه پەرتووکی (پەرچوووەکانی مەسیح) .

ئەوێ مرد سەرووشتە مەرووبە کە مەسیح بوو ، کاتێ رۆحە مەرووبە کە سەپارد بە دەستی باوکدا کاتێ لە سەر خاچە کە بوو (لوقا ۲۳ : ۴۶) . بە لām لاھووتە کە حاشا کە بلیین مرد . لە بەر ئەو تەوانی خۆی هەستینیتەو ، فەرموودە کە ی بۆ جۆلە کە کان " ئەم پەرسنگایە بڕوخین ، ئەسێ رۆژدا مە ئێدەستینمەو ... بە لām ئەو دەریاری پەرسنگای جەستە ی دەفەرموو " (یۆحەننا ۲ : ۱۹) . هەرەھا فەرموودە کە " مە ژیا مە بە قوردانی تا جاریکی تر وەر یگر مەو ، بە لگو مە بە نەرەزوی خۆم پێشکەشی دەکەم ، مە دەسە لاتی پێشکەشکردن و بردنەویم هە یە " (یۆحەننا ۱۷ : ۱۸) .

ھەرەک ئاریۆس لە سەدە ی چواری زاینی لەو داھینانە ی ناوی ھە لگرتە سوووتی . وە ھەرەکو ئە مەرو خاوەن داھینانە نوێیە کان دە ئین وە کە و اھیدە رانی یە ھو و مۆرمۆنە کان .

چوارەم : مەسیح شکۆ مە ندییە خۆدایە کانی ھە یە .

ئەو بابە تی باوەرە و مە بە ستی کە نۆش بردنە .

بابە تی باوەر :

" ئیوہ باوەر تان بە خۆدا ھە یە باوەر پێش بە مە بھین " (یۆحەننا ۱۴ : ۱) تییینی بکە پەرورە دگار بۆ دە فەر مووی ئیوہ باوەر تان بە خۆدا ھە یە باوەر پێش بە مە بھین ، ھەر وە ک دوو کە س بێ و پێویستە باوەر تان پێ بھینن یان باوەر ی مە سیحیمان لە سەر دوو شت بنیاد نراو ، نە خیر بە لگو " باوەر تان بە خۆدا ھە یە باوەر بە مە نیش بە بھینن " ئایا ئەو و اتای ئەو نییە زۆر بە روونی کە ئەو خۆدایە ؟ ئای ئەو بەرە کە تە ی کە دە بیی تە بە شی ھە موو ئە و انە ی باوەر بە مە سیح دە بھینن " ھە موو پێغە مبەر ان کە و اھیبی ئەو ی بۆ دە دەن کە ھە موو ئە و انە ی باوەر ی پێ بھینن بە ناوی ئەو لیخۆش بوون ئە گوناھە کانیان دە ستە کە وئ " (کردار ۱۰ : ۴۳) .

لە م ناوہ بە خشن دە و پیرۆزە ناوی عیسا ی مە سیح ی پەرورە دگار مان باوەر دار ئە م بەرە کە تانە بە دە ست دینێ :

۱. لیخۆش بوونی گوناھە کان (یۆحەننا ۲ : ۱۲) .
۲. رزگار بوون (کردار ۴ : ۱۲) .
۳. ژیا نی جاویدانی (یۆحەننا ۲۰ : ۳۱) .
۴. پە ناگە یە لە رۆژگاری تە نگ (پە ندە کان ۱۸ : ۱۰) .
۵. دئە و ایدە ر کاتی پە ژارە (ئیشایا ۲۶ : ۸ ، ۹) .
۶. بە م ناوہ بە خشن دە یە پار ساکان کۆ دە بنە وە (مە تتا ۱۸ : ۱۲) .
۷. بە م ناوہ بە خشن دە یە باوەر داران نوێژە کانیان بەر ز دە کە ئە وە و باوک وە لām یان دە داتە وە (یۆحەننا ۱۶ : ۲۳ ، ۲۴) .

ئەگەر مەسىح خودا نە بووایە دەتوانا ئەم ھەموو بەرەكەتە تانە بە ناوی ئەو ھەو پەيودەست بىت ؟ ئەگەر ئەو تەنھا مەرقۇ بووایە دەيتوانى لە پۇژى خويىدا ھەموو ماندووان و بارگرانەكان بانگ بكتە بىنە لاى تا بيا نە سىننيتەوہ (مەتتا ۱۱ : ۸) ؟ ئايا دەيتوانى ھەموو تىنووەكان بانگ بكتە بىنە لاى تا ئا و بخۇنەوہ و لەسكىانەوہ و پووبارى ئاوى زىندوو ھەلقولئ واتە پۇجى پارسا (يۇحەننا ۷ : ۳۷ ۳۹) ؟ .

مەبەستى كرنۇش بردن :

لە پۇژانى بە جەستە بوونى مەسىح كرنۇشى بۇ برا (ئەوئى تەنھا شايستەى خودايە) لە يانزدە بۇنە لە ئىنجىلەكاندا ھاتووہ و تىبىنى دەكەين كە مەسىح لەو جاراندەدا كرنۇشى پەسەند كرددووہ ، كرنۇش بەرانبىشى گانزدە نە كرددووہ ، لەگەل ئەوئى ئەو خۇى بە شەيتانەكانى فەرمووہ " ئوسراوہ بۇ پەرورەدگار خوداوەندت كرنۇش دەبەيت و تەنھا ئەو دەپەرسىتت " (مەتتا ۴ : ۱۰) بۇ نموونە ، گوليك كرنۇشى بۇ برد و داواى چاكبوونەوئى لىكرد (مەتتا ۸ : ۲) ، ئەوئى كەسەى كە كوئىر بوو كرنۇشى بۇ برد داواى ئەوئى چاكى كرددووہ (يۇحەننا ۹ : ۳۸) ھەموو قوتابىەكانىش كرنۇشيان بۇ برد چ پيش لە خاچدانى (مەتتا ۱۴ : ۳۳) چ پاش لە خاچدانى (مەتتا ۲۸ : ۱۷) .

وہ لەم نزيكانە ، كاتى ھاتنەوئى بۇ جىهان بۇ جارى دووم ، ھەموو فرىشتەكانى خودا كرنۇشى بۇ دەبەن (عىبراىنيەكان ۱ : ۶) . ھەرەك ھەموو ئەژنۇكان بە چۆكدادىن بە ناوى ئەو ، ئەوئى لە ئاسمانە و ئەوئى لەسەر زەويىيە و ئەوئى لە ژئير زەويىيە (فىلىپپى ۲ : ۱۰) . بە ئى بە ناوى ئەو ھەموو ئەژنۇكان بە چۆكدادىن ، كەس دەربازى نابى . ئايا زۇرباشتر نىيە ئىستا كرنۇشى بۇبەيت ؟

پىنچەم : لە پەيمانى نويشدا ئەوانەى لە بارەيەوہ ھاتوون ھەر ئەوانەن كە لە پەيمانى كۆندا ھاتووہ لە بارەى (يەھوہ) .

بۇ كورنكر دنەوہ تەنھا بە ھوت ناماژە باسيان دەكەين :

۱ (ئىرميا ۱۷ : ۱۰) " من پەرورەدگارم (بە عىبرى يەھوہ) پشكەرى دل و تاقىگەرى گورچىلە ، تا بەرى كرددووہكانى ھەريەكىكتان بە پىي رىگەى خۇى بدەمى " لە (بىنين ۲ : ۲۲) فەرموودەى مەسىح دەخوئىنەوہ " وا ھەموو وارگەكان دەزانن من پشكەرى گورچىلە و دلانم و ھەر كەس بە پىي كردارەكانتان بىي دەدەم " .

٢) له (**نیشایا ٤٨ : ١٢ ، ١٣**) " **من نهوم**) واته به خودی خوی هه بوونی هه یه نه وهش له ناوه کانی پایه به زبیهه . (**من نهوم** یه کهم و دووا هه مین . دهستم زهوی دامه زرانده و دهسته راستم نه سمانه کانی پهرش کردهه " ههروهه بپروانه (**نیشایا ٤٦ : ٦**) . مه سیح له سپیاری (**بینین**) چوار جار دهه فرمووی " **من نهوم یه کهم و دووا هه مین** " (**١ : ١٧ ، ١١ ، ٢ : ٢٢ ، ٨ : ١٣**) .

٣) له (**پهنده کان ٣٠ : ٤**) : نه جور له مه ته نه کانی له باری خودای پارسا دهه فرمووی : " **کئ بهرزه بووه بو ئاسمان و دابه زی ؟** " مه سیحیش له (**یوحه ننا ٣ : ١٣**) دهه فرمووی " **کهس بهرزه بووه بو ئاسمان ته نها نه و نه بی که له ئاسمانه وه دابه زی روئهی مروقه که نه و له ئاسمانه** " .

٤) له (**زه پوره کان ٦٨ : ١٨**) داود به پهره ردگار خودا و نه دهه فرمووی " **کاتی بهرزه بوویته وه بو بهرزایی را پیچکراوانت را پیچکرد ، ... نهی پهره ردگار خودا و نه دهه فرمووی** " له باری مه سیحه وه پوئسی نیردراو وهری دهگری له (**نه فه سوس ٤ : ٨**) بو یه دهه فرمووی " **کاتی نه و بهرزه بووه بو بهرزایی را پیچی را پیچکراوانی کرد ، دیاری به خه لکی به خشی ... نه وهی دابه زی هه نه وه بو بهرزه بووه** " .

٥) له (**نیشایا ١٠ : ١٠**) باس له گه وره کهه ، پاشاکه ، پهره ردگاری سوپاسا لار دهکات ، له باری نه و دهه فرمووی ، یوحه ننا ی نیردراویش وهری دهگری و له نینجیله که یدا له سه ر عیسا ی پهره ردگاری به جن دینی (**یوحه ننا ١٢ : ٣٨**) .

٦) له (**نیشایا ٢٣ ، ٤٥ : ٢٢**) خودا دهه فرمووی " **سـویندم بهـه خودی خوم خواردوه ... تا هه موو نه ژنوکان به چوکدایین و هه موو زمانیک سویند بخوات** " پوئسی نیردراو نه م فه رمودانه دوو جار له سه ر مه سیح به جن دینی له (**روما ١٤ : ١١ ، فیلیپی ١١ : ٢٠**) .

٧) له (**زه پوری ٩٧ : ١**) نامارزه ی کردوه به کرنوشی هه موو خودا و نه دهه فرمووی (**یه هوه**) ی پهره ردگار . نیرداوه کهش وهری گرتوه له (**عیبرانیه کان ٦ : ٦**) له باری مه سیح کاتی هاتنه وهی بوجیهان جاری دووم هه موو فریشته کانی خودا کرنوشی بو ده بن .

نه ی نیستا ، نایا هه ره به گومانی ؟

دوای نه و به لگانه یه کی که نه دئسو زه کان له لیگوئینه وه کانیا ن دهر باری راستی ده ئی : من دوشدا ماموم ، چونکه له ویدا - له گه ل نه وانه ش که باسکران نایه تی زوره یه له پهرتووی پارسا باس له مه سیح دهکات که وهک مروقیکه ، وه نه و له خودا که متره . به لکو له فه رموده کانی مه سیح دژیه که هه یه ، جاریک دهه فرمووی " **من و باوک یه کین** " جاریکی تر دهه فرمووی " **باوکم له من مه نتره** " (**یوحه ننا ١٤ : ٢٨ ، ١٠ : ٣٠**) نایا نه مه واییه تی نه گه یت ؟ پاشان کاتی مه سیح دهه فرمووی " **هه موو دهسه لاتیکم**

پیدا " (**مه تتا ٢٨ : ١٨**) نایا نه مه به لگه نییه له سه ر نه وهی که که متره له وهی دهسه لاتیکه ی پیداوه ؟

وهلام نهويه له فهرمووده کانی مه سجداد ژده يک نبييه . به لکو مه سيح له پيناوی قوربانيدانی نييمه له مردن و نه فرودت (که له بابتهی که فاره تمندی شی ده که پينه وه) و تراوه " **خوبه خشانه واز له شکومه ندييه ناش کراکي دهيني** " (**فيلیپی ۲ : ۷**) وه " **ريگي به خوی دا که له نافرته تک بيتت ، له ژير شهريعت** " (**غه لآتیه ۴ : ۴**) ، وه " **له فریشته کان به که متر دانرا** " (**عبرانیه کان ۲ : ۹**) ، وه " **بسی به مروث** " (**یوحنا ۸ : ۴۰**) . وه نهوه هویه که یه که هه ندی جار له ريکه و تیک له گه ل بـ ساوکی ددوی له لاسه نگييه ک بؤ باوکی ، وه نهوه پيگه ی نه زلی خویتی له سيبانه دا ، وه هه ندی جاری تر له به باری خوویه ددوی که نیردراوی خودایه بو ته و اوکردنی کرينه وه که .

گوئی بگره په رتوک چی له باره یوه ده فرموی " **که له وینه ی خودا بوو** (که وا بوو له نه زه وه) **خوی وادانه نابوو به نه نیش وه هوسه نگا بسی له گه ل خودا** (چونکه نهو به راستی خودایه) **به لام وازی له خوی هینا ، وینه ی کویله یه کی وه رگرت . وه ک شایوهی خه لکی لیها ت** (به و شایوهی تا بمری) ... **مردنی سه ر خاچ** " (**فیلیپی ۲ : ۸**) .

له پيناوی توړوئی خودا بن فیز بوو ... تا وه کو تو بکریته وه خوی له جیی تو دانا ، تا بمری له سه ر خاچ ... دوا ی نه مه ش رته ی دده که یته وه یا خود رقت لی ده بیته وه ؟

نهو خودایه ... نهو مه زنه ... به لام به خشه سه مه ره که ی که نهوی بؤ هیناوین " **نیوه به خشه ی په روه ر دگار مان عیسا ی مه سیح ده زانن نهو له پيناوی نیوه خوی هه ژار کرد که ده و تمه نده تاکو نیوه به هه ژاری نهو ده و تمه نده بن** " (**۲ تیموتایوس ۸ : ۹**) نایا سه ی ر نیبه نهوی و ایلیگر دی زیاتر خوشت بویت ، نهو هه تا شه ی تان دوژمنی مه سیح و دوژمنی تو ده یه ویت له پيناوی رقت لی بیته وه و رته ی بکه یته وه ؟ ناگادار به له وه ی ده یکه ی ت ؟

نهو هه بزانه نه لویستی تو له مه سیح چاره نووسی هه تا هه تاییت دیاری ده کات . له گه ل نهوه ی نهو لهو بسی فیزیبه ی نهو به رده ی ده بیته کوسپ بؤ خه لکی (**۱ په ترؤس ۲ : ۸**) به لام کی به سه ر نهو به رده دا ده که وئ (واته به که م دهیزانی چونکه نهو بی فیزه) تیک ده سکی . نهو هه که به رده که به سه ری دا بکه ویت (له رژی لیپر سینه وه ی تریک) پانی ده کاته وه (**مه تتا ۲۱ : ۴۴**) پاشان بزانه سه رسورمانت به که سایه تی مه سیح به که لگت نایه . نه خیر ، سه رسورمان داخواست نیبه ، به لکو باوه . مه سیح فهرمووی " **نه گهر باوه نه هیتن من نهوم له گه گناهه کانتانا ده مرن** " (**یوحنا ۸ : ۲۴**) . که واته باوه ده یینی ؟ به لکو ته نانه ت په سه نده نه قلی و هزیبه که شت به که لگت نایه . تو پنیوستیت به وه هه یه که خودا له دتا هه بیت نهو کاته ده زانی عیسا کیبه ، وه بوچی نهو هات بؤ جیهان . تو پنیوستیت به باوه ری راسته قینه هه یه له دندا باوه رت به روئی خودا هه یه ؟ (**یوحنا ۹ : ۳۵**) .

وه ک کویره که ی چاوی چاکوبوه وه خوژگه وه که نهوه ت ده کرد ، نهوه ی ولامی مه سیحی دایه وه له سه ر پر سه که ی پيشووی . به و ده ئی " **باوه رده هیتمه گه روم ، نینجا کرنوشی بؤ برد** . "

نهو فهرمووده جوانه مه سیح فهرمووی له کاتیکدا به ره و خاچ و مردن ده ریشت نه ویش نهوه ی ده زانی (**یوحنا ۲۱ : ۱۳ ، ۳۶**) به لام له گه ل نهوه ش داوای له قوتابیه کانی کرد که بیکه نه بابته ی باوه ریان چونکه نهو کلیلی چاره نووسی هه تا هه تاییه " **پيگاو راستی و ژیان** " ؟

نهو به لگه یه له گه ل چوار به لگه ی پيشوو ، وه لامدانه وه یه کی یه کلاکه ره وه یه بؤ نهو که سانه ی لاهوتی مه سیح رت ده که نهوه له وانه ی بانگه شه ی نهوه ده که ن (گه واهیده رانی یه وه) ن ، وه نه وانه ی چالاکیه کانیان زور بووه له م دوا یبه دا .

ئەگەر ھەر پرسىكت ھەبوو يان دەتەوى خوقسە ئەگەل كەسيك بکەيت
بتوانيت تيت بگات و ھەموو پرسەكانت وەلام بداتەوہ

ئەگەر زانىارى زياترت وويست يان تۆلە ھەر وولاتيك بوويت و وويستت

نامەت بۇ بنيرين

تەنھا نامەيەك بنووسە بە پۈستى ئەليكترونى يان پەيوەندى

تەلەفونيمان پيوە بکە تاكو بتوانين زياتر يارمەتيت بدەين

ژيانى خوشويستنى جيهانى - کوردستان

laili.org